

KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA REZORTU OBRANY

MINISTERSTVO
OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH

ÚVOD	3
INFORMAČNÝ PRIESTOR	5
HYBRIDNÉ HROZBY S DÔRAZOM NA ŠÍRENIE LŽIVÝCH INFORMÁCIÍ	6
PUBLIKUM A KOMUNIKÁTORI	8
PILIERE A CIELE KOMUNIKÁCIE REZORTU	9
KOMUNIKAČNÉ NÁSTROJE REZORTU OBRANY	11
ZÁVER	12

ÚVOD

Rezort obrany vníma aktívne a komplexne bezpečnostné výzvy, ktoré so sebou prinášajú kontinuálne zmeny informačného prostredia. Odpovedá na potreby verejnosti, ktorá si žiada proaktívnu, otvorenú a nanajvýš transparentnú komunikáciu. Jej formu, ciele, piliere, na ktorých stojí a nástroje stanovuje táto Komunikačná stratégia rezortu obrany (ďalej len KS).

KS je kľúčovým nástrojom rezortu pre nastavenie a budovanie dlhodobo udržateľného vzťahu s verejnosťou. Ide o rámcový dokument, ktorý obsahuje opis a hodnotenie východiskového prostredia, hlavné piliere prístupu rezortu ku komunikácii s verejnosťou a jej ciele. Dokument predpokladá, že v budúcnosti môže byť revidovaný za účelom harmonizácie s pripravovanou komunikačnou stratégiou koordinovanou vládou Slovenskej republiky.

KS zohľadňuje Ústavu SR, strategické dokumenty z oblasti obrany a bezpečnosti štátu – Bezpečnostnú stratégiu SR, Obrannú stratégiu SR, Zákon o obrane SR a Zákon o ozbrojených silách SR, ďalej Chartu OSN, strategické dokumenty NATO a Európskej únie a ďalšie medzinárodné dohody upravujúce oblasť obrany štátu, ktorými je SR viazaná. Uvedené dokumenty predstavujú prvé východisko komunikačnej stratégie.

Druhým východiskom KS je analýza informačného priestoru SR, ktorá poukazuje na jeho zložitú, dynamickú, globálnu a neustále sa meniacu povahu.

Tretím východiskom sú z pohľadu rezortu obrany univerzálne a nemenné hodnotové piliere štátnosti SR, a to predovšetkým jej demokratické zriadenie, nedotknuteľnosť ľudských práv a individuálnych slobôd, princípy právneho štátu a štátna suverenita postavená na princípoch multilateralizmu a medzinárodnej spolupráce.

Hlavný naratív KS predstavuje víziu rezortu obrany ako moderného, kompetentného a do najvyššej možnej miery transparentného garanta obrany a spolugaranta euroatlantického ukotvenia Slovenskej republiky.

KS kategorizuje svoje ciele na dlhodobé, strednodobé a krátkodobé. Dlhodobé vyplývajú zo záväzkov KS k jej východiskovým hodnotám. Strednodobé a krátkodobé ciele sú súčasťou konkrétnych interných komunikačných plánov. Pre dosiahnutie svojich cieľov môže rezort obrany využívať všetky dostupné komunikačné nástroje a spôsoby.

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2020 - 2024 kladie dôraz na boj proti dlhodobo prítomným hybridným hrozbám a explicitne vyzdvihuje problém šírenia lživých

informácií. V súlade s týmto záväzkom sa KS sústreďí na opatrenia proti produkcii a šíreniu dezinformácií, a to v prostredí poznačenom prudkým rozmachom decentralizovaných komunikačných kanálov v kyberpriestore, ktoré nepodliehajú tradičným regulačným mechanizmom, a na ktoré sa presunula značná časť verejného a politického diskurzu. Mimoriadne vysoká produkcia a šírenie informácií, ktoré aktívne podmyvajú hodnoty a piliere štátnosti SR pre ňu môžu predstavovať bezprostrednú bezpečnostnú hrozbu. Rezort obrany je preto pripravený v tejto doméne pôsobiť tými najmodernejšími postupmi, v medziach zákona a právneho štátu.

KS je otvoreným dokumentom, ktorý bude podľa aktuálnych potrieb a vývoja dopĺňaný o konkrétne interné komunikačné plány a čiastkové stratégie, čím sa zabezpečí schopnosť rezortu mimoriadne flexibilne a rýchlo reagovať na aktuálne a ťažko predvídateľné komunikačné výzvy.

INFORMAČNÝ PRIESTOR

Významná časť verejného diskurzu, politickej komunikácie a mobilizácie sa presunula z priestoru tradičných médií do kyberpriestoru - prevažne na neregulované sociálne siete, ktoré sa stali významnou a neopomenuteľnou komunikačnou arénou. Digitálne prostredie bez uspokojivo transparentných pravidiel využívajú aktéri, ktorí aktívne a vedome podmývajú hodnoty a piliere štátnosti SR. Títo sústavne cieľavedome spochybňujú správnosť, platnosť či oprávnenosť základných atribútov súčasného politického, ekonomického a spoločenského zriadenia, akými sú napr. ľudské práva, pluralitná demokracia, princípy multilateralizmu, medzinárodnej spolupráce, euroatlantické ukotvenie, právny štát, či trhovú ekonomiku. V podmienkach rezortu obrany ide predovšetkým o znižovanie dôvery verejnosti v ním uskutočňované kroky a schopnosť koordinovane prijímať rozhodnutia. Spoločným menovateľom informačných vplyvových operácií s cudzím prvkom je ich príklon k akceptácii autoritárskeho modelu vládnutia.

Informačné vplyvové operácie niektorých štátnych aktérov v krajinách európskeho spoločenstva sú preukázateľne dlhodobým trendom, ktorý zásadne formuje súčasné informačné a bezpečnostné prostredie.

V takto nastavenom informačnom priestore je hlavnou výzvou využitie jeho existujúcich možností za účelom posilnenia dôvery ľudí v rezort obrany, na rozvoj vzdelávania a kultúry, zvýšenie povedomia o nových bezpečnostných hrozbách, ako aj získanie podpory širokej verejnosti pri zaručovaní obrany a bezpečnosti Slovenskej republiky a širšieho spoločenstva.

HYBRIDNÉ HROZBY S DÔRAZOM NA ŠÍRENIE LŽIVÝCH INFORMÁCIÍ

Riziko priameho ohrozenia Slovenskej republiky ozbrojeným útokom je vďaka členstvu v NATO a EÚ nízke. Ozbrojený útok však ostáva najväčšou potenciálnou bezpečnostnou hrozbou pre Slovenskú republiku. Okrem toho ale Slovensko môže čeliť aj moderným vojenským hrozbám, ktoré nespočívajú iba vo fyzickom strete armád na bojisku. Na dosiahnutie politických cieľov dnes slúžia aj iné, nevojové vojenské a nevojenské metódy. Ide napríklad o kybernetické útoky a propagandu, pôsobenie cudzích spravodajských služieb, ekonomickú rozvratnú činnosť, skrytú podporu politických strán, polovojenských skupín, verejných, súkromných a občianskych inštitúcií či jednotlivcov.

Dominantným typom hybridných hrozieb, ktorý sa vyskytuje v slovenskom informačnom priestore, je produkcia a šírenie lživých a manipulatívnych informácií, ktoré pôsobia na verejnú mienku s cieľom postupne podmývať základné hodnoty a piliere štátnosti. Tieto škodlivé informácie často pochádzajú z anonymných alebo inak nevierohodných zdrojov, za ktorými stoja štátni alebo neštátni aktéri, z domova alebo zahraničia.

Konečným cieľom týchto koordinovaných informačných vplyvových operácií je naštartenie spoločenského konsenzu o správnosti euroatlantického ukotvenia SR, erózia dôvery vo verejné inštitúcie a demokratické zriadenie, spochybnenie štátnej identity, zdieľanej interpretácie histórie, viery v správnosť dodržiavania zákonov, či erózia pocitu občianskej spolupatričnosti.

V slovenskom informačnom priestore tieto škodlivé informácie predstavujú nezanedbateľnú bezpečnostnú výzvu, na ktorú rezort obrany aplikuje sofistikované a koordinované postupy. Jeho komunikačná stratégia sa k tomuto typu hybridných hrozieb stavia proaktívne, zároveň však vníma dôležitosť premyslenej a vopred pripravenej reaktívnej zložky komunikácie a venuje jej náležitý priestor a plánovanie.

Rezort obrany aktívne a transparentne pôsobí v kyberpriestore a na sociálnych sieťach, spolupracuje s médiami, organizuje vzdelávacie aktivity, mediálne podujatia a výstupy. Aplikácia KS si zároveň vyžaduje kontinuálne monitorovanie a vyhodnocovanie relevantného diania v informačnom priestore. Vzhľadom na to, že hybridné hrozby pôsobia prierezovo a nezameriavajú sa len na jednu konkrétnu oblasť, je potrebné k nim pristupovať v spolupráci s ďalšími rezortmi.

KS zároveň počíta aj s implementáciou reaktívnej zložky komunikácie, ktorú za použitia moderných, inovatívnych, dômyselných a na mieru šitých nástrojov a postupov pravidelne prispôbuje charakteru jednotlivých informačných vplyvových operácií.

PUBLIKUM A KOMUNIKÁTORI

Komunikácia rezortu obrany je v najvyššej možnej miere otvorená, transparentná a vnímavá k potrebám a požiadavkám verejnosti. Vychádza z presvedčenia, že vzťah medzi rezortom a občanmi je obojstranný.

Analýzou spätnej väzby verejnosti, odbornej občianskej spoločnosti, či akadémie, identifikuje rezort svoje komunikačné potreby, ktorých súčasťou je určenie a upresnenie cieľových skupín, tém, kanálov a nástrojov.

Ústrednými, strategickými komunikátormi rezortu obrany sú minister obrany SR, štátny tajomník MO SR, náčelník Generálneho štábu OS SR, generálny tajomník Služobného úradu MO SR, hovorca MO SR, riaditeľ Komunikačného odboru MO SR, hovorca OS SR a dôstojníci pre styk s verejnosťou operačných veliteľstiev – hovorcovia. Na regionálnej úrovni zabezpečujú komunikáciu s verejnosťou dôstojníci pre styk s verejnosťou a ostatné poverené osoby v útvaroch a zariadeniach OS SR. Oficiálna komunikácia rezortu je v gescii Komunikačného odboru MO SR.

Rezort obrany považuje za kľúčový decentralizovaný prístup ku komunikácii s dôrazom na individuálne vystupovanie svojich príslušníkov v ich osobnom a profesionálnom živote, v kyberpriestore, najmä však na sociálnych sieťach. K dosahovaniu cieľov KS prispievajú konštruktívnym spôsobom všetci zamestnanci a zamestnankyne MO SR a všetci príslušníci či príslušníčky OS SR. V novom informačnom priestore predstavuje každý z nich neformálny komunikačný kanál rezortu. Efektívnou skupinou komunikátorov, ako integrálnej súčasti rezortu obrany so špecifickým publikom, sú tiež jeho jednotlivé organizačné zložky, úrady, zariadenia, akciové spoločnosti, príspevkové a rozpočtové organizácie či štátne podniky v gescii rezortu obrany.

PILIERE A CIELE KOMUNIKÁCIE REZORTU

Komunikačná stratégia rezortu obrany stojí na hodnotách demokracie, nedotknuteľnosti ľudských práv a individuálnych slobôd, právneho štátu a jeho suverenite založenej na princípoch multilateralizmu a medzinárodnej spolupráce. KS uplatňuje zásadu maximálnej možnej otvorenosti a transparentnosti s ohľadom na aktuálne platnú legislatívu a medzinárodné dohody.

Ambíciou komunikačnej stratégie rezortu obrany je prostredníctvom napĺňania stanovených cieľov brániť hodnoty a piliere štátnosti SR, posilňovať dôveru vo verejné inštitúcie, demokratické zriadenie a správnosť euroatlantického ukotvenia SR. Komunikácia sa preto sústreďuje na objasňovanie komplexnej problematiky zabezpečenia obrany a bezpečnosti štátu a s tým priamo súvisiace členstvo SR v NATO, EÚ, OSN a ďalších organizáciách, ktoré Slovensko definujú v medzinárodnej komunite štátov, ako aj na strategické výhody, ktoré z tohto členstva vyplývajú. Dôraz je kladený aj na skutočnosť, že členstvo v týchto organizáciách je zároveň najlepšou možnosťou pre zaručenie obrany a bezpečnosti Slovenskej republiky. Rezort tieto témy komunikuje komplexne s dôrazom na zrozumiteľnosť a pravdivosť.

Zásadou plnenia všetkých komunikačných cieľov rezortu je otvorenosť a transparentnosť pri komunikácii s verejnosťou, partnermi a spojencami. Toto nastavenie vedie k posilňovaniu dôvery a dobrého mena rezortu, s čím je prirodzene spojená aj podpora pre jeho jednotlivé aktivity a rozhodnutia. Vzájomne budovaná dôvera vytvára najlepšie predpoklady na spoluprácu rezortu a verejnosti a následné posilňovanie jej spôsobilostí a odolnosti voči škodlivým informačným vplyvom.

CIELE KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE

Ciele komunikačnej stratégie sú rozpracovaním jej základného naratívu, že **rezort obrany je moderný, kompetentný a do najvyššej možnej miery transparentný garant obrany a spolugarant euroatlantického ukotvenia Slovenskej republiky**. Predpokladmi plnenia tohto naratívu sú proaktívna, pravdivá, otvorená, včasná, systematická, interaktívna a flexibilná komunikácia rezortu obrany.

KS definuje tri ústredné ciele, ktorými sú: **zvýšenie povedomia verejnosti o obrane SR, jej význame, úlohách, jej euroatlantickom ukotvení a budovanie odolnosti spoločnosti v kontexte hybridných hrozieb**.

1. ZVÝŠENIE POVEDOMIA O OBRANE, JEJ VÝZNAME A ÚLOHÁCH

Obrana je záležitosťou všetkých ľudí, nielen inštitúcií štátu, ale aj iniciatív občianskej spoločnosti, akadémie a jednotlivcov. Jednou z dôležitých úloh rezortu obrany je preto vysvetľovanie a poukazovanie na význam a úlohy obrany štátu s cieľom vzbudzovať záujem občanov o záležitosti obrany vrátane aktívnej občianskej participácie. K naplneniu tohto cieľa využíva rezort obrany v maximálnej možnej miere všetky svoje komunikačné nástroje, pričom proaktívne vyhľadáva ďalšie možnosti a spôsoby priblíženia problematiky obrany štátu verejnosti.

2. ZVÝŠENIE POVEDOMIA VEREJNOSTI O EUROATLANTICKOM UKOTVENÍ SR

Odpoveďou na globálne výzvy, ktoré nevyhnutne ovplyvňujú aj Slovenskú republiku, je široká a vzájomne výhodná spolupráca štátov v medzinárodných organizáciách na udržaní mieru a bezpečnosti, predovšetkým v rámci NATO, EÚ a OSN. SR je v týchto medzinárodných zoskupeniach aktívnym a sebavedomým partnerom, ktorý pristupuje zodpovedne k vlastnej obrane a medzinárodným záväzkom kolektívnej obrany a bezpečnosti. KS rezortu obrany má preto za cieľ zvýšenie povedomia verejnosti o význame euroatlantického ukotvenia SR, jeho výhodách a význame záväzkov, ktorých napĺňanie je v najlepšom záujme obrany Slovenskej republiky.

3. BUDOVANIE ODOLNOSTI SPOLOČNOSTI V KONTEXTE PÔSOBNIA HYBRIDNÝCH HROZIEB

Dostupnosť informačných technológií rozšírila operačný priestor, v ktorom prebiehajú manipulatívne informačné vplyvové operácie vojenského, či nevojenského pôvodu. Tieto predstavujú vážnu výzvu pre súdržnosť spoločenstva a integritu spoločnosti a štátu. Jeho strategickým záujmom a zároveň jedným z ústredných cieľov komunikačnej stratégie je preto zvyšovanie povedomia o informačných a vplyvových operáciách, ich škodlivom vplyve na spoločnosť, bezpečnosť štátu a následné budovanie efektívnej poznatkovej odolnosti v radoch širokej verejnosti.

KOMUNIKAČNÉ NÁSTROJE REZORTU OBRANY

Rezort obrany komunikuje s verejnosťou prostredníctvom tlačových správ a stanovísk, odpovedí na novinárske otázky, formou vyhlásení, konferencií a stretnutí vedenia rezortu obrany so zástupcami médií a pod. Zároveň proaktívne, autonómne a efektívne využíva aj všetky dostupné komunikačné kanály v kyberpriestore, kde strategicky rozvíja svoje spôsobilosti. Správnym výberom a kombináciou komunikačných nástrojov rezort maximalizuje požadovaný účinok komunikácie.

Ďalším kľúčovým komunikačným nástrojom je organizovanie verejných podujatí rôzneho tematického zamerania, vzdelávacie aktivity, spolupráca s mimovládny sektorom, akadémiou a odbornou verejnosťou. Tieto primárne reagujú na aktuálne priority, témy a požiadavky rezortu a širokej verejnosti, pričom rôznorodý charakter podujatí umožňuje zásah rôznych cieľových skupín. Proaktívny prístup voči verejnosti rezort realizuje aj prostredníctvom svojich existujúcich kanálov na sociálnych sieťach s rastúcou krivkou popularity a dosahu.

Vzhľadom na dosah a dostupné nástroje a analýzy rezort v pravidelných intervaloch hodnotí plnenie svojich cieľov naprieč všetkými komunikačnými kanálmi. Predmetom hodnotenia je aj oblasť pôsobenia komunikácie v doméne budovania odolnosti verejnosti voči hybridným hrozbám. S výsledkami hodnotení rezort obrany ďalej pracuje a implementuje ich do procesov plánovania ďalších komunikačných aktivít.

Pri zvyšovaní povedomia verejnosti o euroatlantickom ukotvení rezort obrany navyše využíva príležitosť koordinovať svoje výstupy s aktuálnymi postojmi, témami a všeobecne komunikačnými líniami partnerov a spojencov v rámci medzinárodných organizácií, ktorých je členom.

ZÁVER

Rezort obrany buduje dlhodobu efektívnu, otvorenú a transparentnú komunikáciu, pričom cez KS podporuje aktívnu propagáciu a ochranu pilierov štátnosti.

Napĺňaním cieľov KS chce rezort obrany dosiahnuť rozšírenie povedomia o dôležitosti obrany štátu a širšieho spoločstva, potrebe budovania spôsobilostí, ako aj o nespochybniteľnej prítomnosti hybridných hrozieb a vážnych rizík spojených so šírením lživých a manipulatívnych informácií. Prostredníctvom strategickej komunikácie, ktorá je hlavným princípom KS, má rezort obrany za cieľ potvrdiť svoju pozíciu moderného, kompetentného a do najvyššej možnej miery transparentného garanta obrany a spolugaranta euroatlantického ukotvenia SR.

Široká verejnosť je pre rezort obrany najdôležitejším účastníkom komunikačného procesu. O jej názory a postoje sa aktívne zaujíma a ďalej s nimi pracuje. Využíva monitorovacie a analytické spôsobilosti na to, aby dokázal flexibilne a rýchlo reagovať na aktuálne komunikačné výzvy a potreby publika, ako aj prípadné informačné hrozby.

KS v súčasnom nastavení zabezpečí komplexné zdieľanie informácií a postojov rezortu, značne zvýši jeho prítomnosť v informačnom priestore a priamo úmerne aj dôveru širokej verejnosti. V kontexte hybridných hrozieb je strategickým cieľom implementácie KS zvýšenie poznatkovej odolnosti verejnosti. Konečným výsledkom efektívneho prepojenia rezortu s občanmi prostredníctvom komunikácie má byť ich dobrovoľná súčinnosť pri zaručovaní obrany a bezpečnosti SR.